

A MAGYARORSZÁGI VASUTI SZEMÉLYZET ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ KÖZLÖNY

— Vasuti munkások! KészüljeteK május elsejének méltó megünneplésére! —

Győzelem az egész vonalon.

Forró nap volt az elmúlt vasárnap, nagy nap volt, de szép nap is volt. Nevezetes dátuma lesz a modern vasutas-mozgalomnak. Ezen a napon állotta ki a fiatal, életerős, minden üldöztetés dacára friss bátorságu *vasutas-szervezet* a tűzpróbát. Erős, elkeseredett harcban ütközött meg a maradi erőszakkal és furfanggal, a tekintély és elnyomatás uralmával — és *győzött az egész vonalon.*

A múlt és a jövő állott egymással szemben a Konzum vasárnapi közgyűlésén. A múlt rendszere, amelynek láthatatlan feje Kiss János Máv. helyettes igazgató, a Konzum igazgatósági elnöke volt, a vasutas-személyzeti ügyek legfőbb ura, akinek a vasutasok existenciája kényére-kedvére ki van szolgáltatva. Látható feje ennek a régi rendszernek dr. *Murányi Gyula* Máv. fogalmazó, a Konzum titkára volt, aki a Máv. ügyeiben jobbkeze dr. Kiss Jánosnak, a Konzum ügyeiben pedig a tulajdonképpeni vezér, valósággal gonosz szelleme a Konzumnak. Támogatói ennek a régi rendszernek az igazgatósági klikken kívül az a csomó stréber ember volt, aki talpnyalással akarja az utját egyengetni és az a néhány száz szegény ördög, aki éppen séggel nem mondható gonosznak, hanem csak gyávának és gyengének és aki presszió alatt, félelemből vagy talán csupa együgyűségből drótbábu volt a Murányi gonosz játékainál. Eszköze végül ennek a régi rendszernek erőszak, hamisság, fufang és ahol mindez nem használt, meztelen szédelés volt. Ez volt a régi rendszer vezérkara, tábora és fegyvertára.

Az új rendszer, a becsületes, tisztességes jövő vezére az igazság, az

eszme, amelynek szolgálatába elsőnek a Máv. legszegényebbjai és legelnyomottabbjai, a vasuti munkások szegődtek. Hozzájuk csatlakozott, résztvev munkájukban és részt kapott a győzelemből is a kinevezetteknek az a lelkes csapata, amely világos agygyal és erős szízzel belátta, hogy a munkások szívós szervezetéből alakul ki a jövő hatalmas szervezete, az a szervezet, amely védőbástyája léssen az egész nagy vasutas-tábornak. Ezek a derék kartársak büszke bátorsággal döntötték le azokat a mesterségesen emelt korlátokat, amelyekkel el akarták különíteni egymástól a kinevezetteket és munkásokat, testvérkezet nyújtottak a céltudatos vasuti munkásoknak és hűséges harcosai lettek a jövőért folyó küzdelemnek. Fegyverei pedig ennek a tábornak nem volt más, mint a tisztánlátó céltudat, a szilárd meggyőződés és a lelkes, erélyes szolidaritás.

És megütközött a két tábor és a győzelem a szervezett vasutasoké lett, a jövő katonáié. Hiába iparkodott a régi rendszer már előre meghamisítani a közgyűlés lefolyását, hiába iparkodott szédeléssel, fufanggal és erőszakkal a közgyűlésre egy engedelmes és korrumpált többséget összetoborozni, hiába próbálta magán a közgyűlésen az erőszakos fufang és fufangos erőszak minden csalafintaságával megakadályozni a többség akaratának az érvényesülését: csufosan, nyomoruságosan elbukott a régi rendszer és a céltudatos vasutas-szervezet föltüzte büszke lobogóját az első meghódított erősségre, a Konzum sáncaira.

Ki hitte volna egy évvel ezelőtt, amikor az a szerencsétlen sztrájk leveretett, amikor a kinevezett vasutasok

csüggedten, minden irányba szétszórva föladták még a reményét is annak, hogy valaha összeszedelőzkejenek, amikor gyenge csirája bontakozott csak ki a vasuti munkások szervezetének, hogy egy év leforgása alatt annyi erő és öntudatot bir ez a fiatal szervezet a vasutasok ereibe önteni, hogy ne csak föl merje venni a harcot a Máv. hatalmas urai által képviselt régi rendszerrel, hanem — minden akadály ellenére — győzzön is ebben a harcban. És ki hitte volna valaha, hogy az évtizedek óta folytatórtó elnyomatás, jogfosztás és a gyalázatos spiclirendszer folytán valósággal rabszolgákká lesüllesztett vasuti munkások megtalálják azt a hősiességet, hogy szembe szálljanak a korlátlan befolyásu arisztokratáival a Máv-nak és hogy szimpla munkások, egyszerű altisztek, ellenzéki érzelmi hivatalnokok legyőzzék, porba döntsék dr. Kiss Jánost és hűséges táborukat.

A csoda megtörtént: győztünk az egész vonalon. A Konzum közgyűlése majdnem egyhangulag elfogadta a szervezett vasut sok indítványát és imponáló többséggel választotta be a szervezet jelöltjeit az igazgatóságba és a felügyelő-bizottságba.

Ezzel a győzelemmel új korszak veszi kezdetét a Konzum igazgatóságban. *A tisztesség és tisztaság korszaka.* Eddigelé a Konzum vezetősége azt hitte, hogy az ő kedvéért van a Konzum és vannak a Konzum tagjai. Az új vezetőségnek az az álláspontja, hogy ők, az igazgatóság és a felügyelő-bizottság a tagok akaratát tartoznak végrehajtani, a tagok érdekeit tartoznak képviselni és a Konzum intézménye

nem ér egy fabatkát sem, ha a tagok megelégedését nem képes kivívni. Nagy nehézségek állanak még az új igazgatóság előtt, hiszen a 11 új taggal szemben áll még 13 régi igazgatósági tag, de iparkodni fognak erős akarral és becsületes dologtevésével a felburjánzott gázt kigyomlálni és visszavezetni a Konzum intézményét eredeti rendeltetéséhez, ahhoz, hogy megkönnyítse tagjainak a létért való nehéz küzdelmet.

Ez a vasárnapi fényes győzelemnek legközvetlenebb és ugyszólván anyagi haszna. De van egyéb nagyon nyomós és nagyon jelentékeny erkölcsi haszna is. A lefolyt harcból és a kivívott küzdelemből nagy tanulságot meríthetnek a Máv. urai és a Máv. alkalmazottai egyaránt.

A Máv. urai megtanulhatják belőle, hogy a múlt évi balul megkezdett és balul végződött nyílt harcnak erőszakos leveretése után sincs megbénulva, elerőtelenítve ez a nagy vasutas-tábor. Megmutatták ezen a vasárnapon a becsületes vasuti alkalmazottak, hogy van akaratuk és végre is tudják hajtani akaratukat. Intő jel, figyelmeztetés ez a közgyűlés a Máv. uraira nézve, hogy jó lesz őszintén, jóakarattal foglalkozni a vasutasok összes kategóriáinak a panaszaival és sérelmeivel, és jó lesz megadni békében, erős és vészes harc nélkül megadni mindent, ami méltányos és jogos a vasutasok követeléseiben, egyebet pedig úgy sem követelnek.

Másrészt pedig a vasuti alkalmazottak is tanulhatnak a vasárnapi nagy eseményből. Megtanulhatják az összetartás, a szervezkedés erejét megbecsülni. Akik eddig is hűséges hívei voltak a szervezetnek, azok ezentúl még nagyobb szeretettel és még szí-

lárabb meggyőződéssel fognak a szervezethez ragaszkodni. Akik eddig kételkedtek abban, hogy az ezer sebből vérző és ezer bilincsben nyögő vasutasok valamit kivívhatnak, akár egy kis jogot, egy darab szabadságot, most megtanulhatták, hogy milyen erő rejlik az összetartásban, a szervezkedésben, és bátorságot nyerve, csatlakozhatnak az öntudatos vasutasok szervezetéhez. Akik végül némák és süketek maradtak eddig a fölvilágosítás és meggyőzés minden szavával szemben, azokat a vasárnapi tett meg fogja győzni arról, hogy erős akarattal és szívós összetartással kivívhatjuk igazainkat. A vasárnapi győzelem óriási lépéssel vitte előbbre a vasutasok szervezkedését, és ezeket hódította meg a céltudatos szervezetnek.

A Konzum közgyűlésén kivívott győzelem híre gyorsan elterjedt az egész ország vasutasai között. Mámoros örömet és lelkesedést keltett mindenütt. Résztvettek az általános örömben olyanok is, akik nem is tagjai a Konzumnak. Érzi mindenki, hogy ez a diadal az összes vasutasok diadala és a belőle fakadó haszon is az összes vasutasok haszna lesz.

Ugy hisszük, nem követünk el szerénytelenséget, ha a győzelem érdemből egy részt lefoglalunk a Magyar Vasutas számára is. Lapunk képezi a szervezet összekötő kapcsát, lapunk becsületes, bátor munkát végzett a Konzum reformjéért folytatott küzdelemben, kivette derekasan részét a szervezés és fölvilágosítás munkájából és büszkén vallhatja, hogy derekasan teljesítette kötelességét. Az első diadal után, új harcok és új győzelmek küszöbén időszzerű lesz arra figyelmeztetni a Máv. összes alkalmazottait, hogy tegyék meg kötelességüket époly-

híven és erélyesen a Magyar Vasutassal szemben, amilyen híven és erélyesen a Magyar Vasutas az ő érdekükben dolgozott.

Ha az öntudatra ébredt vasutasok fokozott mértékben terjesztik és támogatják a Magyar Vasutast, a legjobban és leghathatósabbban készítik elő a jövő küzdelmek és a jövő diadalok talaját.

A Magyar Vasutas megjelen minden hét péntekjén. Szerkesztősége és kiadóhivatala **Budapest, VII., Csömöri-ut 28. szám**, ahova mindenemű levelezés és egyéb küldemény intézendő.

Előfizetési feltételek:

Egy óra frt —.40 (K —.80)
Negyedévre frt 1.20 (K 2.40)
Félévre frt 2.40 (K 4.80)

Minden összeköttetésünket a legnagyobb titokban tartjuk. Ha valaki — bármi okból — nem akarja, hogy lapunk az ő nevére járjon, bármilyen más címre is előfizethet.

A szabad orvosválasztásról.

Irta: dr. Bród Miksa.

Megdöbbenve olvasom és hallom a botrányos és felháborító visszaéléseknek özönét, amelyek a Máv. betegsegélyző-pénztáránál napirenden vannak. Minden bevezetés nélkül azt kérdelem a Máv. alkalmazottaitól, hogy meddig fogják még tűrni pénztáruknál a korhadt és romlott fix fizetéses orvos rendszert? Meddig fogják még tűrni, hogy a törvényben biztosított jogaikról megfosztásának? És meddig fognak még késni, hogy a pénztár vezetését az alkalmazottak kezébe juttassák? Hiszen jogos érdekeiknek megvédelmezésére egyebet sem kellene tenniük, mint hogy erős akarattal sikra kellene szállniok a mostani vezetőség ellen és mint a tomboló vihar a könnyű pelyhet, úgy elsodorhatnák az egész gyűlöletes rendszert.

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

A közlekedés Amerikában.*

A nagy arányokhoz alkalmazkodik a közlekedés is. A vasutak kényelme, a hajók berendezései, mind a közönség érdekeit szolgálja. És mégis a biztonságra nem helyeznek oly nagy súlyt, mint nálunk. A vasutak alépítménye sok kívánni valót hagy fenn. A közönségnek a pályatestektől való távolfartásáról nem gondoskodnak. Abból a föltevésből indulnak ki, hogy itt mindenki nagykoru, még a gyerekek is. Tudják, hogy mikor szabad a sinekhez közel menni és mikor nem. A dolog fácsítja pedig az, hogy itt se tudja. És ezért a vasuti és hajózási szerencsétlenségek elég sűrűn fordulnak elő és nagy emberáldozatot követelnek.

A vasutak különben magánvállalkozók kezében vannak, akik persze nem áldoznak a közönség érdekeinek annyit, mint az állam. Mert a vasutkirályoknál az a fő, hogy sokat jövedelmezzen a vasut, de kevésbe kerüljön. Hogy a féktelen versenyben az legyen győztes, aki jobban bírja.

Sehol sem oly sürtyi a vasuti baleset, mint Amerikában.

De a kártérítési igényeket a legtöbb bíró-

* Gelléri M.: «Egy amerika világiállítás körül» című tanulmányából.

ság elutasítja, ha a baleset «nem a munkaadó, hanem az áldozatnak a munkástársa» okozta a hanyagságával.

Különösen áll ez az utóbbi eset a vasutnál. Ott okozta a bajt a mozdonyvezető, a váltórendező, a pályatest vagy a hid építője, vagy akárki más, de sohase a vállalat elnöke vagy részvényese.

Igy például 1903-ban, hivatalos jelentés szerint, az amerikai vasuti balesetek folytán (a múlt évben 11,291 kisiklás fordult elő) 9840 ember meghalt és 76,553 ember súlyosan megsebesült. Ami a vasuti alkalmazottakat illeti, minden 440-re jut egy haláleset és minden 24-re egy sebesülés. A balesetek által okozott kárt 50 millió koronára becsülik. Ehhez képest a kubai háború gyerekjáték volt, mert ott mindössze 345 ember esett el és 8517 ember sebesült meg.

Érdekesekek különben az idevonatkozó hivatalos statisztikából a következő számok:

Az Unió kormánya által kiküldött vizsgáló-bizottság nyomozásai szerint az Unió területén elremitő módon szaporodtak a balesetek az utóbbi években. Az összeállított statisztika szerint az Unió területén levő vasutakon baleset következtében

	meghalt	megbetegedett
1895-ben	6136	33,748 ember
1896-ban	5845	38,687 «
1897-ben	6437	36,731 «
1898-ban	6859	40,882 «

	meghalt	megbetegedett
1899-ben	7123	44,620 ember
1900-ban	7865	50,328 «
1901-ben	8455	53,339 «
1902-ben	8588	64,662 «
1903-ban	9840	76,553 «

A bizottság véleménye szerint e szomorú eredmény okai a következő tényekben keresendők:

1. A meglevő vasuti készletek szolgáltatási képességén túl való forgalomnövekedésben;

2. a vasuti igazgatóságok azon könnyelmű, sőt bünyös («kriminal») kísérletében, hogy a szolgálati időt a lehetőség határain túl kiterjesztik;

3. abban a lelkiismeretlen közönyben, melylyel a a legtöbb alkalmazott a tulmunkát teljesíti;

4. a pályatest gyöngeségében, mely nem bírja el a tehervonatokat egyre növekvő súlyát;

5. az egyvágányu pályarendszerben.

A mindinkább szaporodó balesetek elhárítására a bizottság többféle intézkedést ajánl, többi közt az összes kezelőszemélyzet számára a szolgálati idő csökkentését, a tudatlan s különösen fiatal munkásoknak a vasutakról való kizárását s a kettős vágány általános behozatalát. Érdekesek, hogy az amerikai vasutakon nem szokásos a vasuti átjárónál korlátfáknak alkalmazása, s még New-York környékén sincsenek mindenütt behozva, úgy hogy ennek következtében nem egy

Ne kívánjanak a Máv. betegsegélyző-pénztárának tagjai semmit, amihez joguk nincs, de minden erejüknek megfeszítésével és a legélesebb fegyverekkel harcolva követeljük mindazt, amit számukra az 1891. évi XIV. t.-c. biztosít. Ezen törvény 7. §-ának megfelelőleg a pénztár tagjainak jár *legalább is*: ingyen orvosi segély, gyógyszer, táppénz, gyermekágy-segély és halálozás esetében temetkezési segély.

Az orvosi segélynek mineműségét és a gyógyszereknek milyenségét nem írja körül a törvény, mert alattomban értődik, hogy az orvosi segélynek a leggyorsabbnak és leglelkiismeretesebbnek, a gyógyszernek pedig olyannak kell lennie, amely a betegség természetének megfelel. Az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló törvénynek hozatalánál az a becsületes törekvés vezérelte a törvényhozó testületet, hogy a nép széles rétegei betegség és ezzel járó munkaképtelenség esetére biztosítva legyenek, de nem az, — mint a Máv. betegsegélyző-pénztáránál, — hogy a kíméletlen vezetőség a munkások nyakára üljön és az alkalmazottakat a szolgaság jármába szorítsa. Hát nem érzik a vasuti alkalmazottak, hogy a mostani rendszer mellett arcuk véres verejtékével szerzett drága pénzükért mennyire ki van szolgáltatva a maguk és családjuk egészsége, sőt élete is a vezetőség önkényének? Lehet és szabad azt előírni az orvosnak, hogy milyen orvosságot és milyen árban rendeljen a betegnek? Mi köze az orvosnak a gyógyszer árához? Neki, ha lelkiismeretesen akar eljárni, olyan orvosságot kell rendelnie, amilyen a betegség természetének megfelel és amilyentől legjobb tudomása szerint a beteg leggyorsabban felépül és visszanyeri munkaképességét.

Ámde a fix fizetéses orvosnak nem az a legfőbb gondja, hogy hogyan gyógyítsa meg a betegét, hanem az, hogy minden áron megtarthassa a vezetőségnek a kegyeit. Protekció és alázatosság juttatja állásába az orvost és alázatos engedelmesség az, ami az állást számára továbbra is biztosítja. Nem kegykereső és kilincselő szolgákra, hanem tudományosan képzett, önértékes, férfiasan gondolkodó és lelkiismeretes orvosokra van a Máv. betegsegélyző-pénztárának szüksége.

vakmerő kocsit vagy gyalogost gázolnak el a robogó vonatok. Ezeknek a korlátfáknak a föllállítását a bizottság nem vette be a teendő intézkedések közé.

Ha ezekhez hozzávesszük, hogy Amerikában igen gyakori a vonatok megtámadása és kirablása, nem lehet az ottani közlekedési viszonyokat tulságos irigységgel néznünk. A vasutak nagy szolgálatokat tesznek az áruforgalomnak és ebben a tekintetben igazán okos forgalmi politikát követnek, de a közönség biztonsági érdekeit nem tulságos lelkiismeretességgel képviselik.

Én őszintén megvallom, hogy mikor vasuti vonatunk egy-egy nagyobb vasuti hidon keresztülrobogott, mindig borzongást éreztem a közelálló veszélytől, annyira recsegett-ropogott minden: a hid, a vasut és talán a közönség is.

De meg kell adni, hogy az expreszvonatok berendezésének egy része igen kényelmes és elegáns. Különösen áll ez a Pullmann-rendszerű kocsikról, melyekben egymás mellett összesen két nagy kék bársonyfotel foglal helyet. Az ablakok mellett tehát jobbra-balra csak egy-egy ember ül az ő kényelmes székében, mely saját tengelye körül forgatható és így az utas kényelmesen ülve fordulhat jobbra-balra, — anélkül, hogy helyéből kimozdulna, — a tájék megtekintésére. Igen elegánsak ezenfölül az étkező-kocsik, melyekben egy-egy reggeli, ebéd vagy vacsora kerekasztalban egy-egy dollárba kerül.

(Vége következik.)

Ki hallotta, vagy ki olvasta valaha, hogy a Máv. betegsegélyző-pénztárának vezetősége nyilvános pályázat útján keresett orvost? Pedig csak nyilvános pályázat által válik lehetségessé, hogy az orvosi állásokat a legrátermettebbek és a legaraválóbbak kapják meg. Csak az isten a megmondhatója annak, hogy mi mindenféle uton-módon jutnak be a Máv. betegsegélyző-pénztárába az orvosok.

A Máv. alkalmazottainak bőségesen van alkalmuk arra, hogy saját bőrükön tanulhassák és ismerhessék meg azt, hogy mik a fix fizetéses orvosi rendszernek a hátrányai. Háromszor és négyszer is el kell futni az orvosért, amíg végre elhatározza magát, hogy megnézi a beteget. Minek is siessen, hiszen a silány fizetés így is, úgy is kijár neki, akár siet a beteghez, akár nem. Néha meg reggel hivatják és másnap jön. Jól tudja, hogy a Máv. alkalmazottai szelid és béke-tűrő emberek, akik nem szoktak panaszkodni. Legfeljebb egy-egy néma sóhaj jelenik meg a vasutas ajakán, de azt nem hallja senki, nem tudja senki...

És ha jön is az orvos, bizony nem egyszer megesik, hogy meg sem vizsgálja a beteget; jóformán rá sem néz, csak írja neki a recipét. Ha használ jó, ha nem használ, ám az sem nagy baj, hiszen nem kell a kenyerét féltetnie, nem kell aggódnia, hogy a beteg, mivel iránta bizalommal nem viseltetik, elpártol tőle és más orvost keres fel. Tudja jól, hogy a vasutasnak nem áll módjában betegsége esetén más orvoshoz fordulnia. A fix fizetéses orvosnak nincs szüksége a beteg bizalmára, sőt az esetleg neki terhére is van, mert minél nagyobb bizalommal van iránta a betege, annál többet zaklatja és háborgatja őt nyugalmában. Ámbár, ha a beteg elkezd az orvosra nézve kényelmetlenné válni, vagy messze lakik az orvos lakásától, nagyon könnyű módon szokott a fix fizetéssel alkalmazott orvos a helyzetet segíteni. Egyszerűen elküldi a beteget a kórházba és ezzel lerázza őt a nyakáról.

És mit szóljak azokról az orvosokról, akik nemcsak a Máv. betegsegélyző-pénztárának, hanem még másik 2—3 pénztárnak és 4—5 ugynevezett «jótékony» betegsegélyző-egyletnek is orvosai? Volt alkalmam egy ilyen orvosnál a délutáni rendeltetést megfigyelni. Összesen 64 recipét írt. Az én felfogásom szerint egy-egy betegnek kikérdezése és megvizsgálása minimálisan öt percet kell, hogy igénybe vegyen és így a legjobb esetben sem lehet egy órában 12 betegnél többet lelkiismeretesen ellátni. Ámde az ilyen gyárilag dolgozó orvosok nem egyenként bocsájtják be rendelő-szobájukba a betegeket, hanem csoportosan, akár csak — bocsánatot kérek a kemény kifejezésért — a barmokat. Hogy ilyenformán a beteg idegenek jelenlétében kénytelen sokszor a legbensőbb családi dolgait is feltárni, azzal a tömeg-orvos ur egy cseppet sem törődik; pedig hát esküt is tett arra, hogy a betegnek titkait megőrzi és senkinek soha el nem árulja. Mit ér ilyen körülmények között az eskü?

A hely szük és kimért voltára való tekintetből — sajnálatomra — nem folytathatom tovább mindama hátrányoknak a felsorolását és részletezését, amelyekkel a fix fizetéses orvosi rendszer jár, annyit azonban már az elmondottakból is láthatnak a Máv. alkalmazottai, hogy ezen rendszernek továbbra való fentartása önmaguk és hozzátartozójuk iránt való vétkes könyelműség volna. *Ne tűrjék tovább* a fix rendszert, hanem tüzzék ki a szabad orvosválasztás lobogóját és a Máv-nak ne legyen egyetlen alkalmazottja sem, aki addig pihenőre tér, amíg ezen lobogót diadalra nem juttatja!

Szabad orvosválasztás mellett minden beteg azon orvoshoz fordulhat, aki iránt bizalommal viseltetik. Az orvos minden látogatásért a viszonyokhoz mért tisztességes fizetést kap és így minden erejét megfeszíti, hogy betege bizalmát el ne veszítse. Mivel pedig az orvosnak egzisztenciája nem a pénz-

tár vezetőségétől, hanem attól függ, hogy miképpen teljesíti a betegek iránt való kötelességeit, világos, hogy az orvos éjjel és nappal mindig igen szívesen fog a betegeknek rendelkezésére állani. Az is kétségtelen, hogy ha csak nem mulhatatlanul szükséges, egyetlen orvos sem fogja szabad orvosválasztás mellett betegeit könnyelműen a kórházba küldeni.

A szabad orvosválasztás rendszere már majdnem egész Németországban meghonosult és mint az évi jelentésekből olvasom, Münchenben, Braunschweigban, Düsseldorfban, Stuttgartban, Kölnben stb. mindenütt a munkások a legnagyobb dicsőretekkel halmozzák el. Szabad orvosválasztás mellett az orvosi rend jogos érdekei is kielégítést nyernek és a munkásoknak sincs okuk a panaszra. Hamar belátták ezt a német szociáldemokrata orvosok is, minek folytán nyilatkozatot tettek közzé a «Vorwärts»-ben, melynek értelmében kijelentik, hogy: «a szabad orvosválasztás megvalósításáért érdemes sikra szállani, mert nem tagadható, hogy általa mindkét félnek érdekei a lehető legjobban ki vannak elégitve.»

Ha a Máv. alkalmazottai a szabad orvosválasztás intézményét meg akarják pénztárunknál honosítani, két hatalmas ellenféllel kell küzdelembe bocsájtkozniok. Egyrésztől az alkalmazott orvosok törekszenek a szabad orvosválasztás elé minél nagyobb akadályokat gördíteni, másrésztől pedig a pénztár vezetősége nem egykönnyen adja ki kezéből a kenyér és kegyesítő hatalmat. Az alkalmazott orvosok ellentállása egyáltalán nem jogosult, mert ha jól bántak a pénztári t.-gokkal, akkor ezek szabad orvosválasztás esetén sem fognak tőlük elpártolni, hanem továbbra is meg fogják őket ajándékozni bizalmukkal, ha pedig nem becsülték meg őket, akkor nem is érdemlik meg, hogy a pénztári tagok betegségeik esetén hozzájuk forduljanak.

Bármennyire is ragaszkodják a pénztár mostani vezetősége a kezében lévő hatalomhoz, én feltétlenül bizom abban, hogy az alkalmazottaknak sikerülni fog a vezetőség erejét megtörni.

Élvtársaim! A szabad orvosválasztás ügye igaz ügy. Sorakozzunk lobogója alá, agitáljunk mellette kitartással, odaadással, szeretettel és lelkesedéssel és addig le ne tegyük a fegyvert, amíg ezt az igaz ügyet diadalra nem juttattuk. Előre!

*

A betegpénztár reformja és a szabad orvosválasztás ügyében a jövő héten több gyűlés lesz a fővárosban. A gyűlések helyét és idejét külön meghívókon fogjuk tudatni.

Tagtársak, készüljétek jó eleve!

A szervező-bizottság.

S Z E M L E.

BELFÖLD.

Memento. Ezzel a címmel egy polgári lap hosszabb figyelmeztetést intéz a Máv. vezetőségének a címére, amely azért érdemli meg, hogy a vasutasok is tudomást szerezzenek róla, mert helyesen értékeli a Konzum közgyűlésének a lefolyását. Az a kapitalista lap — a Magyar Hirlap — nem vádolható tulságosan erős szociálpolitikai érzékkel, de igen helyesen úgy magyarázza a szervezett vasutasok vasárnapi győzelmét, hogy az messze kilép a Konzum keretéből és erős intelem a Máv. vezetőségének arra, hogy az egész rendszer gyökeres reformját többé elodáznia nem lehet és nem szabad.

A figyelemre méltó cikk így hangzik:

Rossz napja lehet ma a magyar államvasutak vezetőségének. Ma egy esztendeje tör-

tént meg vele, hogy a reá bízott szervezet felbomlott, széjjelmállott a keze alatt. A tavalyi vasutas-sztrájk egy nagy igazságszolgáltatási aktus volt, amelynek során ötven-ezer főnyi zsüri mondotta ki az államvasutak vezetőségére a bűnöst. A verdikt végrehajtása azonban elmaradt, mert a kormány magasabb állami rezónból egész hatalmi súlyával a vádlottak pártjára állott s megakadályozta az exszekváturt. Helyes. Ne piszkáljuk a régi sebeket. Hiszen van elég új. A vasutasok mozgalmát tudvalevőleg erőszakos eszközökkel elfojthatták. De nem fojtatták el a vasutasok igazságát. Azt lehetett várni, hogy miután az akut bajt kegyetlen operációval megszüntették s a vasuti hierarchia rendjét, fegyelmét helyreállították, gondoskodni fognak arról, hogy az a gyúanyag, amely a tavalyi erupciót előidézte, eltávolíttassék. Ezt azonban nem tették. A vasutasok elkeseredése ma épp oly nagy, mint volt a sztrájk előtt, sőt növekedett azoknak a jogos panaszkodóknak a súlyával, melyek a folytonosan tartó megtorlások nyomán támadtak. A bíróságok felmentették a vasutasokat, a fegyelmi eljárásokat a miniszter beszüntette. De az apró zsarnokok, akik úgy érezték, hogy a kormány a sztrájk letörésével újra és immár menthetetlenül az ő sarkuk alá tiporta a vasuti alkalmazottak ezreit, kicsinyes szekatúrák ezerszeres tüszúrásaival éreztetik folytonosan alantasaikkal, hogy vétkeztek ellenük. Ez a magyarázata, hogy a vasuti szervezetben ma sem jobb a hangulat, mint volt ma egy esztendeje. Ha pedig az államvasutak szuverénjei ebben kételkednek, figyelmükbe ajánljuk a másik mementőt, a Konzum tegnapi választásait. A vasutasok fogyasztási szövetkezete magánegyesülés ugyan, de mikor egy ily intézetben az alantások tüntetőleg állást foglalnak a hivatalos nagyfejűek ellen s irgalmatlanul kibuktatják őket, ez okvetlenül jelent valamit. Jelenti azt, hogy az elnyomottak, akikbe panaszait belefojtották, még megtiporva is ágaskodnak, védekeznek. Aki ezt az állapotot normálisnak tartja, aki azon segíteni nem akar vagy nem tud, nem alkalmas arra, hogy az ország legnagyobb szervezetét vezesse. Az államvasutak organizmusa nagy és gyökeres reformra szorult. Ez az első lépés arra, hogy a vasutasok elkeseredése megszűnjék. A béke pedig akkor fog teljesen helyreállni, ha majd egy okos és céltudatos vezetőség módot talál a vasutasok jogos, igazságos, emberileg igazolt kívánságainak teljesítésére. És hogy ez a reform mily sürgős és elodázhatatlan, erre nézve szolgáljon a harmadik mementő: az olasz sztrájk.

Vajjon megérti-e a Máv. vezetősége ezt a mementőt. Ha nem, akkor majd iparkodni fogunk, a kellő eszközökkel fejleszteni az értelmiségét.

A felfüggesztett keszthelyi vasutasok pere a Curian. Folyó hó 18-án tárgyalta a kir. Curia a felfüggesztett keszthelyi vasutasok perét és másnap, 19-én délelőtt mondta ki felmentő határozatát. A vád hivatalos köteletség előzetes összebeszélés utján való megtagadása volt. Vád alatt állott: Radnóti Odön állomás-főnök, Peller Imre hivatalnok, Déván Pál hivatalnok, Nagy Endre állomás felvigyázó gyakornok, Bujdos Pál raktárnok, Ferenczy István rakfelvigyázó, Erdélyi Dániel főkalauz, Kopcsány Sándor vonatmálházó, Papp Ferenc mozdonyvezető, Laky József mozdonyvezető és Rákos Vilmos fűtőház-vezető. A Curia kimondotta ugyan, hogy a vasuti alkalmazottak köztisztviselők, — ebben előzetes határozataihoz következő maradt, — de kénytelen volt az alsófokú bíróságok felmentő ítéletét helyben hagyni, illetve a koronaügyészség semmisségi panaszát visszautasítani, mert a vád teljesen alaptalan volt. A felmentett vasutasok tehát most már ismét szolgálatba állnak. Reméljük, hogy az igazgatóság és a szombathelyi üzletvezetőség egyetlen percig sem késlelteti a visszahelyezést. Az ártatlanul meghurcoltak

tizenegy hónap alatt eleget szenvedtek. Vannak közöttük olyanok, akik családjikkal együtt éheztek. Van olyan is, kinek adósság miatt ez idő alatt mindenét elárverezték. Igazán ideje lenne már a kálvária-járásnak végét szakítani.

A sztrájk évfordulója. Amikor e sorokat írjuk, azon a napon van éppen évfordulója a múlt évi nagy vasutas-sztrájk kitörésének. Eleget és behatóan méltattuk már e lapok hasábjain azt a nagy és végzetes harcot. Többször elmondott ítéletünkhöz nincs mit hozzáfűznünk. Aki a szervezett vasutasok főfogását ismerni akarja, olvassa el a lapunk által kiadott füzetet: *Miért bukott el a vasutas-sztrájk.*

Ezt az évfordulót azonban alkalmasnak találjuk arra, hogy a sztrájk egy nevezetes okmányát közöljük. A vasuti munkásokról a múlt évi mozgalom vezetői megfélemedtek, kizárták őket a harcból és kizárták őket a követeléseikből is. De a vasuti munkások azért megóvták a szolidaritást a harcolókkal. A kenyértörés napján, 1904. évi április 19-én megjelentek a sztrájkolók előtt a vasuti munkások küldöttsége, akik szolidárisnak jelentették ki magukat a kinevezett alkalmazottakkal, de kinyilatkoztatták azt is, hogy ők a nagyobb bajok elkerülése végett jelenleg nem sztrájkolnak ugyan, de sztrájk-törők sem lesznek, egyben átadták a másnap megjelent kiáltvány szövegét, amely így szól:

Nyílt levél a kereskedelmi miniszter urhoz!

A vasutasok fizetésrendezését célzó törvényjavaslatból meggyőződünk arról, hogy rólunk, a Máv. ki nem nevezett 40,000 rabszolgájáról teljesen megfélemedtek. Igaz ugyan, hogy a kinevezettek sem köszönhetik meg azt az atyai gondoskodást, amely őket a végelkeseredésbe kergette. De rólunk még csak meg sem emlékeztek, dacára annak, hogy azzal hitgették, hogy a most benyújtandó törvényjavaslattal a mi nyomoruságos helyzetünkön is javítva lesz. Ezen mellőzés oka abban rejlik, hogy az intéző körök azt hitték, hogy mi meghaltunk. Nos, tisztelt miniszter ur, vegye tudomásul, hogy mi is élünk és hallgatásunk nem jelentette azt, hogy helyzetünkkel meg vagyunk elégedve, de még nem érkezett el az idő, a mikor nálunk is út a leszámolás órája. De abból, hogy jelentjük, hogy élünk, ne következtessen arra a tisztelt miniszter ur, hogy bennünket a harcoló kinevezettek ellen árulóként felhasználhat, mert mi bejelentjük, hogy a küzdőkkel szolidaritást vállalunk és őket nemes küzdelmükben azzal támogatjuk, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközökkel megakadályozzuk azt, hogy közülünk csak egyet is sztrájk-törőnek felhasználhassanak. Ez a mi válaszuk a semmibe vevésre. De még nem az utolsó szó. Ezt véssétek emléketekbe ti is vasuti munkástestvérek!

A m. kir. államvasutak munkásai.

A vasuti munkások megtartották szavukat. Nem állottak sztrájk-törőknek. Az üldöztetés gonosz óráiban egyedüli szószóloí és védelmezői voltak az üldözötteknek. De még tovább mentek. Megalapították a vasutasok acélerős, céltudatos szervezetét, amely vasárnap, éppen a múlt évi kudarc évfordulóján, békés eszközökkel első jelentőségű győzelmet vívta ki. Akinek nyílt feje és derék szíve van, tanulhat a múlt évi és az idei április eseményeiből. *Megtanulhatja, hogy az egész vasutas-tábor jövőjének a biztosítása a szervezetben rejlik.*

KÜLFÖLD.

Az olasz vasutas-sztrájk. Ami előrelátható volt, bekövetkezett. Az új olasz kormány által beterjesztett vasuti javaslat is elkobozza az olasz vasutasok egyesülési és elentállási jogát, mire olasz kartársaink csakis hadizenettel válaszolhattak. A vasutas-szervezet 45-ös központi bizottságának az utasítására hétfőn, e hó 17-én az összes vonalokon beszüntették a szolgálatot. Az egész forgalom megakadt. Az olasz kormány megtiltotta a külfölddel való telefonforgalmat; a külföldre szóló táviratokat megcsonkítják és megcenzurázzák, úgy hogy lehetetlen tiszta

képet alkotnunk a helyzetről. Ellenben a hivatalos táviratok özönével árasztják el a külföldi sajtót, amelyek a sztrájkról hazugságokat és ferdítéseket szórnak világgá. A kapitalista sajtó persze örömmel közli ezeket a hamis híreket, de kartársaink nem fognak felülni ennek a csuf játéknak. Szívünk egész melegével, lángoló rokonszenvünk egész erejével kíséjük olasz kartársainkat a rájuk kényszerített védelmi harcban és teljes sikert kívánunk nekik.

A diadal napja.

— A Konzum közgyűlése. —

Megvolt tehát a Konzum közgyűlése. Sok remény, nagyra szabott várakozás fűződött ehhez a naphoz és bátran lehet állítani, hogy a legvérmesebb reményeinket is teljesítette. A közgyűlés teljes diadalt hozott a szervezetnek, elfogadták egyhangúsággal határos szótöbbséggel a szervezett vasutasok korszakot alkotó indítványát és a késő éjjel véget ért választásból a szervezet jelöltjei kerültek ki egytől-egyig győzelmesen a küzdelemből.

A vasárnap délután lefolyt közgyűlést lázas munka előzte meg mind a két oldalon. A hivatalos párt, dr. Kiss János és dr. Murányi Gyula az összes hatalmi eszközeit belevitte a harcba. Megkísérelt minden, a legmegvetendőbb eszközt is, hogy biztosítsa magának a győzelmet. Főként dr. Murányi fejtett ki sokoldalú leleményességet. Az igazolványokkal a múlt hó elején megkísérelt svindlit sikerült a szervezetnek megakadályoznia. De az új, két igazolványokat is sokhelyütt visszatartották, vagy illetéktelen kezekbe jásztották. Az volt a hivatalos párt taktikája, hogy ha már a tagok bizalmát teljesen elveszítette, legalább az igazolványokat hódítsa meg. És ez sok helyen sikerült is neki. Lapunkban egész sorozatát lepleztük le az igazolványokkal üzött visszaéléseknek. Az utolsó napokban azután egy újabb stiklit eszeltek ki. Rábészélték néhány nappal a közgyűlés előtt mindenre kész embereiket, akik eddig nem voltak a Konzum tagjai, hogy pro forma iratkozzanak be a Konzumba, jegyezzen mindegyikük 20—20 részjegyet, hogy a közgyűlésen leszavazhassanak a hivatalos párt jelöltjeire. A részjegy árát fizetniük nem kell, mert a közgyűlés után az igazgatóság kibocsátja őket az obligóból, csak azért iratkozzanak be, hogy leszavazhassanak Kiss Jánosékra. Akadt egy egész csomó ilyen gyászvitéz és a hivatalos listára esett szavazatoknak jókora része ilyen módon verődött össze.

Magára a közgyűlésre is furfangos terveket eszeltek ki Murányiéknak, hogy a szervezett vasutasokat kijátszhasák és megakadályozhassák a többség véleményének a megnyilvánulását. Sikerült is a szervezett vasutasok minden ébersége dacára sok tagot kijátszani és sok száz szavazattól megfosztani a szervezett vasutasok jelöltjeit. Az elnök, dr. Kiss János nem jelent meg a közgyűlésen. Azt mondták, hogy «beteg». Alighanem iskolabeteg volt, betegsége bizonyára abból a fajtából való volt, amely oly gyakori az iskolai gyermekeknél, ha nem tudják a leckét és félnek a tanítótól. Helyette Sarlay János, a reformpárti, zsirondista igazgatósági tag elnökölt. Jól tudták, hogy miért bízták meg épen Sarlayt az elnökléssel.

Egészen az ő szellemükben vezette a közgyűlést. Erőszakos, alattomos, együgyű volt, amint a hivatalos párt érdeke éppen megkívánta. A szervezett vasutasok egész erélyére és éberségére volt szükség, hogy megakadályozza a közgyűlés határozatainak a meghamisítását.

A szervezett vasutasok becsületes fegyverekkel, tiszta eszközökkel dolgoztak, de lázasan és a legapróbb részletre kiterjedő figyelemmel. Minden akadályt leküzdöttek, amit Murányiek az utjukba gördítettek és sikerült is szorgos fölvilágosító és szervező munkájukkal a hivatalos párt minden mesterkedését csuffá tenni. Hetek óta folyó lázas munka után vonult fel a két párt a döntő mérkőzésre, amely a becsületnek és az igazságnak hozta meg a győzelmet.

A közgyűlés lefolyása.

A közgyűlés napján, vasárnap délelőtt nagy sürgés-forgás volt a Magyar Vasutas szerkesztőségében: jöttek egymásután a vidéki küldöttek és a fővárosi szervezett vasutasok és a gépgyár bizalmiférfiai, hirt hozni és utasítást vinni. Délfelé a József főherceg-szállodába helyezték át a főhadiszállást, ahol a vidéki küldöttek és a fővárosi bizalmiférfiai együtt költöttek el ebédjükre. Megjelentek tagtársaink között a társaságban, amelyen 100-nál többen vettek részt, Margulit, Somogyi, Bruckner és még több más kinevezett kartársunk is.

Ebéd után sűrű csapatokban érkeztek a tagtársak a főhadiszállásra, ahonnan kisebb csoportokban mentek már 1/22-től fogva a közgyűlés színhelyére, a Máv. gépgyárának az éttermébe. Már a közgyűlési terembe való belépésnél kiűnt, hogy milyen fejtellenül, hogy ne mondjuk: szándékos hanyagsággal rendezték ezt a közgyűlést. Bizalmiférfiaink közreműködése nélkül a megjelentek fele sem gyakorolhatta volna jogát. A belépésnél mindenki a következő felhívást kapta:

Tagtársainkat a közgyűlésen való részvételrel illetőleg a következőkre figyelmeztetjük:

Korán, már 1/22-kor legyenek a közgyűlés színhelyén. Bejárat a Máv. gépgyár Kőbányai-ut IV-ik számú kapujánál.

A közgyűlésen nyugodtan és higgadtan kell viselkedni. Meg kell hallgatni mindenkint, még ha más véleményen van is, mint mi. Lehet, hogy a közgyűlés feloszlását akarják a kétségbeesett Murányiek provokálni, nem szabad nekik felülni.

Tartózkodni kell lehetőleg a fölszóalástól; aki mégis fölszólal, egész röviden beszéljen.

Hogy a jegyzőkönyvben nyoma legyen, napirend előtt bejelentjük, hogy az igazolványok kiadása körül visszaélés történt. Bárminő választ adnak, tárgyalunk tovább.

Meghallgatjuk az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését, a felmentvény megadása előtt azt kritika tárgyává tesszük, a felmentvényt megadjuk.

A költségelőirányzatot bíráló tárgyává tehetjük, de az az új igazgatóságra nem kötelező és indítványunk elfogadása esetén azt úgy is meg kell változtatni, tehát nehéz szívvel bár, de megszavazzuk.

Az elhelyezkedés a terembe igen nehezen ment. Vagy 1500-an zsúfolva befértek a terembe, sokan kirekedtek.

Pont 3 órakor nyitotta meg Sarlay János igazgatósági tag a közgyűlést, bejelentve, hogy Kiss János dr. helyett, aki beteg, ő fog elnökölni. Azután hosszú lélegzetű elnöki

megnyitóba fogott a nagyszakállu öreg ember, és sikerült mindjárt a közgyűlés elején bevinnie a személyeskedést a tárgyalásokba. Polemizálni kezdett egy hirlapi cikk ellen, amely személyére vonatkozott, azután egyenesen személyes jellegű kérdést intézett Margulit kartársunkhoz. (Már ekkor kiűnt a közgyűlés hangulata: Margulit nevét dörgő éljenzéssel fogadták.) Végül javaslatot tett az elnök a szavazatszedő küldöttségek megalakítására.

Ekkor történt meg az első fényes megnyilvánulása a tagok öntudatának és hangulatának. Három bizottságot alakítottak, a harmadiknak elnökévé Sarlay elnök dr. Murányi Gyulát hozta javaslatba. Ekkor egyszerre, minden előzetes megállapodás, minden agitáció nélkül, a megbotránkozásnak valóságos vihara zúgott föl a közgyűlésen. Tombolt, viharzott a közgyűlés és a gyűlöletnek, a megvetésnek eme elemi kitörését az igazgatóság megremegve látta, mert benne volt megjelölve az ő sorsa is.

Sarlay ekkor leszavaztatott Murányi jelölté fölt: *a másfél ezer ember közül alig egy tucat emelte föl a kezét.* Így hát Murányi helyett más elnököt kellett választani. Sarlay Turcsányi Pált hozta javaslatba, aki tagja az igazgatóságnak. A közgyűlés beleegyezett. Mindenki lehet — még Turcsányi is — csak Murányi ne legyen tisztviselője a közgyűlésnek. Ez a fölzúdulás és ez a szavazás egyértelmű volt Murányi Gyula erkölcsi kivégzésével. Ott ült a nagy potentáta, a nagyhatalmú és nagybefolyású titkár, — sápadtan, összetörve, némán. És aki olyan sokat tett és veti a közgyűlés előtt, az egész közgyűlés lefolyása alatt egyetlen szót sem ejtett ki dr. Murányi Gyula.

A szavazatszedő-bizottságokba a szervezett vasutasok a következő bizalmi férfiakat küldötték ki: I. Fellner Bélát és Éhn Jánost, II. Garai Ármint és Kiss Miklóst, III. Kellner Istvánt és Bruckner Józsefet.

Napirend előtt két felszólalás volt. Margulit felelt az elnök provokálására, azután Szemere Lipót kartársunk tette szóvá azokat visszaéléseket, amelyeket a közgyűlési igazolványokkal elkövettek, s amelyeknek értelmi szerzője és végrehajtója Murányi titkár volt.

Szemere beszédét az öreg, ügyetlen elnök egyre zavarta, a közgyűlés tagjai pedig sűrű helyesléssel kísérték. Már ekkor kitűnt, hogy itt még nagy háborúság lesz, harc az elnök tehetetlensége és rosszakarata között egyrészt és a tagok nagy többsége között másrészt.

Felszólalása végén Szemere a következő indítványt terjesztette be:

«Mondja ki a közgyűlés, hogy ezen visszaélések ügyében vizsgálat indítandó és a vizsgálat befejezése után dr. Murányi Gyula a Konzumnál viselt jegyzői állásától haladéktalanul elmozdítandó».

(Megmondjuk mindjárt itt, hogy ezt az indítványt egész egyszerűen elsikkasztotta az elnökség, az nem is került szavazás alá. De azért úgy hatott, mint a megszabadító szó és az ujjongó lelkesedés, amelyet az indítvány az egész közgyűlésen keltett, formális bizalmatlansági szavazat Murányi ellen, akinek, ha egy csöpp szeméremérezete van, le kell köszönnie menten állásáról).

Áttértek azután a napirend első pontjára, az üzleti jelentés tárgyalására. A bírálói tisztelet erre leghivatottabb, Margulit kartárs vállalta, aki hosszabb, alapos beszédben világította meg az üzleti jelentés hézagait és az üzletvezetés hibáit és fonákságait. A közgyűlés zajos helyeslése mellett jelentette ki, hogy úgy a bruttó, mint a 31,208 koronában kimutatott tiszta jövedelem rendkívül csekély, s hogy az évi 2.422,475 korona forgalmat, a kedvező körülményeket tekintve, melyek között a szövetkezet működik, a haszonnak sokkal magasabbnak kellene lennie. Szemére vetette az igazgatóságnak, hogy a fogyasztók semmiféle előnyökben nem részesülnek, mert a kiszolgáltatott fogyasztási cikkek sem nem

olcsóbbak, sem nem jobbak, mint bármely szatócs áruja, a csekély jövedelmen pedig megosztzkodnak a részvényesek s csak ügygyel-bajjal juttattak a tartalékalpra 1845 koronát.

«Rossz néven vették nekem, — folytatja felszóaló — hogy az évi jelentés egyes tételeit szemfényvesztésnek mondtam. Már pedig én állításaimat bizonyítani tudom».

Rámutat arra, hogy bevásárlási és eladási különbözet gyanánt 351.553 koronát mutat ki az évi jelentés. Ez helytelen adat, amennyiben ez összegben szállítási költség és lórtartás címen 86,824 korona befoglaltatik, ami pedig nem tartozik oda. Szemfényvesztésnek nevezi azt is, hogy az ingatlanok értékéből évről-évre változó (és pedig 5800—5600 korona között változó) összegek is iratnak le, aszerint, amint e jövedelemből kifutja-e a 6 százalékos kamat, vagy sem.

Nagynak mondja a személyi, dologi és üzemi kiadásokat. Ámbár pedig elve az, hogy a becsületes munka becsületesen legyen megfizetve, mindazonáltal akkor, amíg az egész tiszta haszon csak 31,000 korona, kissé tulságosnak tartja, hogy a szövetkezeti alkalmazottak között 13,000 korona osztassék szét — ujévi jutalom gyanánt.

Megmagyarázza ezután, hogy honnét keletkezett az igazgatóság iránt az a nagy bizalmatlanság, mely a mai közgyűlésen érte el tetőpontját.

Az igazgatóság minden időben nagy titkolózva működött, az ügykezelésbe betekinteni senkit sem engedett, panaszoknak helyt nem adott, presszionált, fenyegetett, az igazgatóságba pedig csak engejelmes és a szolgáshoz lojalitás tagokat engedett bevásároltani. Évi jelentései szüksézsavak, szárazak voltak, sem a vagyonról, sem a kiadások-bevételek mérlegéről tiszta képet nem adott. Azt kérdezi például a felügyelő-bizottság tagjaitól, kik az évi jelentést elfogadásra ajánlják, tudnak-e róla, hogy Tétényben a szövetkezet hány ingatlannal bír, miután a jelentés csak kettőről számol be. A közgyűlés zajos érdeklődése mellett hiteles telekkönyvi másolatokkal bizonyítja, hogy az ingatlanok száma tulajdonkép három s ezek között egy fél holdas szőlő van, melynek megvásárlására és fentartására az igazgatóság engedélyt soha se kért és soha se is kapott.

A bizalomhiány megingására alkalmas sok ily esetről tud felszóaló. Felemlíti egyebek közül az 1898. évi borhítoriát. A hatóság a szövetkezet néhány száz hektoliter borát lefoglaltatta, mert hamis volt. A szövetkezet igazgatósága azonban a hatósági bizonyítvánnyal szemben birtokában volt egy másik hites vegyész által kiállított bizonyítványnak, mely szerint a bor valódi lett volna s a hatósági határozatot ez alapon megfelelve, biztosította a szövetkezet tagjait, hogy kár nem keletkezik. A következő évi közgyűlésen még megemlítette az igazgatóság, hogy a felebbezés elintézve nincs, azóta azonban hír se hallatszott a lefoglalt Engelféle borokról.

Miután a hozzá érkezett levelekből még néhány súlyosabb panaszt olvasott volna fel, melyekkel vidéki tagok illetik a Konzumot, azzal fejezte be tapsokkal és éljennel sűrűn megszakított beszédét, hogy az évi jelentést, habár a legcsekélyebb mértékben sincs vele megelégedve, a keletkező zavarok kiküszöbölése céljából még is elfogadásra ajánlja. Teszi pedig ezt azért, mert reményli, hogy a mai választásból olyan igazgatóság kerül ki, mely teljesen feladata magaslatán fog állani.

Margulit fejtegetéseit az igazgatóság tagjai valóságos megdöbbenéssel hallgatták, a temperamantumosabbak, Márkössy, Mallár, azután Littke Jenő folytonos közbeszólásokkal igyekeztek zavarni, de a közgyűlés zűg helyesléssel jutalmazta.

Sarlay elnök itt ismét belekötött Margulitba, aki a válaszszaal nem maradt adós. A közbeszólások özönéből egy érdekesen

megvilágítja a közhangulatot, érdemes, hogy ideiktassuk. Amikor Sarlay okvetetlenkedett, odadörögte valaki:

— *Tavaly az elnök ur is úgy beszélt, mint ma Margulit!*

Márkössy felügyelő, igazgatósági tag iparkodott azután megerőtleníteni Margulit állításait. Gyenge hangját alig lehetett hallani. Senki sem figyelte rá. Csak amikor valami nagyon is merész dicsőretet kockáztatott az igazgatóság dicsőretére, hangzott fel az inkább kedélyes, mint haragos ellentmondás.

A következő szónoknak, Barokk Sándornak, aki valósággal agent provocateur (beugrató) szerepét játszotta, sikerült a közhangulatot alaposan elmérgesíteni. Ez a hányveti ember érdemeket akart, ugylátszik, azzal szerezni, hogy a közgyűlés fölszólását provokálja. Válogatott gorombaságokat és sérteket vágott cinikus módon a közgyűlés képébe. Érthető, hogy a közgyűlés lehurrögta ezt a halványnevelésű urat és önhatalmulag fejezte be a beszédjét.

A lármával szemben Sarlay elnök tehetetlennek mutatkozott, sőt fölvverte azt ügyetlen magaviseletével. Csupán Kellner István munkástársunknak sikerült fölszólásával a rendet helyreállítani. A szervezett vasutasok nevében kéri, hogy adják meg a felmentvényt. (Éljenzés.)

A rend és csend ismét helyreállott, de Sarlaynak ismét sikerült ügyetlenségével annyira fölpaprikázni a hangulatot, hogy ismétellen föl kellett függeszteni a tárgyalásokat. Az öreg ur — aki a múlt évben mint ellenzéki került az igazgatóságba — egész egyszerűen el akarta sikkasztani a tagok szóhasznát. Szemere szóhoz jelentkezett, de ő nem adta meg a szót.

Óriási lármát és kavardást idézett elő az elnöki erőszakoskodás. Ismét a szervezett vasutasok nevében fölszóaló Fellner Béla tagtársunknak kellett csendet teremteni. Fölszóalását a Magyar Vasutas éljenzésével fogadták.

A beállott csendet Turcsányi Pál a felügyelő-bizottság jelentésének a fölolvására használta fel.

A szervezetünk által kiadott utasításhoz képest a közgyűlés a felmentvényt egyhangulag megadta. Következett a jövő évi költségvetés megállapítása. Természetes, hogy Sarlay elnöklése itt is zajt provokált. Turcsányinak egy se meleg, se hideg fölshzóalása után erős volt a hajlandóság a közgyűlésben elvetni a költségvetési irányzatot, de Fellner tagtársunk indítványára elfogadták azzal az indokolással, hogy az amugy is módosulni fog az elfogadandó indítványok révén és nem köti meg a jövő igazgatóság kezeit.

Következett a napirend leghevesebben vitatott pontja: indítványok. Az a szerencsétlen, ellenszenves Márkössy számolt be az indítványokról és tette meg az igazgatóság javaslatát mindegyik indítványhoz. A Szemere által benyújtott indítványt egészében elvetni ajánlja.

Egyszerre föláll Sarlay elnök és anélkül, hogy megkérdezné, kíván-e valaki hozzászólni a tárgyhöz, fölteszi szavazásra a kérdést. Kimondhatatlan kavardás támad erre a Perczeleskedésre. Egymásután szólaltak föl erélyes tiltakozásra Fellner, Margulit s többen. Margulit zugó helyeslés közben bélyegezte meg az elnök törvénytelen eljárását és bejelentette, hogy ha Sarlay nem engedí szabadon megnyilatkozni a tagok akarátát, 8 nap mulva rendkívüli közgyűlés lesz, amely elsöpri ezt a jogfosztó igazgatóságot.

Hosszabb zajos kavardás után Barokk jelentkezett ismét szóhasznára. Az elkeseredett tagok nem engedték szóhoz jutni. Nyilvánvaló volt, hogy a közgyűlés fölrobbantását célozza az igazgatósági klikk. Hogy ezt megakadályozza, bejelentette Szemere kartársunk, hogy visszavonja indítványát, de fentartja magának, hogy egy rendkívüli közgyűlésen ismét beterjeszse. (Most, hogy a szervezett vasutasok Szemerét beválasztották az igaz-

gatóságba, ez a szándéka mindenestre fölsőlegessé vált.)

Sorra került ezután a 632 vasuti munkástag által beterjesztett következő indítvány tárgyalása:

A szervezett vasutasok indítványai.

Az alapszabályok 10. §-a második bekezdésének második mondata a következő szövegre módosítandó:

«Ezen feleslegnek legalább a fele az összes vásárló tagok között bevásárlási összegük arányában, a rendes évi közgyűlés után szétosztandó. A felesleg másik feléből egy rész a tartalék-alap képzésére, illetve gyarapítására fordítandó, másik része pedig a befizetett üzletrészek kamatozására fordítható, de ez a kamatozás az üzletrészek 4%-át meg nem haladhatja.»

Hogy ez a rendelkezés keresztülvihető legyen, tisztelettel indítványozzuk az alapszabályok 9. §-ának kiegészítését a következővel:

«Minden tag belépésekor bevásárlási könyvet kap, amelybe minden bevásárlás alkalmával a szövetkezetnek erre hivatott közege a bevásárolt cikkek árának összegét bejegyzi. Minden év januárjában köteles a tag bevásárlási könyvét a szövetkezeti irodában bemutatni, hogy a naptári év végéig, december 31-ig terjedő időre eső bevásárlás végösszege megállapítható és a reá eső nyereségrészesedés kiszámítható legyen.»

A legkeseredetebb vita e körül az indítvány körül fejlődött ki. Az igazgatóság sehogysem akarta — ugylátszik — a tagok érdekeit érvényre jutni és Öhlhoffer profitját csorbítani engedni.

Márkössy az igazgatóság nevében szól föl az indítvány ellen. Már magát az indítványt is elferdítve ismerteti. Összehord hetet-havat, végül ajánlja, hogy vessék el a szervezett vasutasok indítványát.

Fellner szép beszédben, sürtü, lelkes éljenzés közepette indokolja meg az indítványt és ajánlja elfogadásra.

Turcsányi igazi zsirondista beszédben érvel az indítvány ellen. Ő is hive a nyereségvisszatérítésnek, de előbb tanulmányozni kell a kérdést. Ez a reform-párti, akit favaly a nyereségy-részesedés programjával választottak az igazgatóságba, elég cinikus volt azt indítványozni, hogy küldjenek ki bizottságot a kérdés tanulmányozására. (Közbeszólások: Nem kell a maszlag! Zsirondista észjárás! Eleget tanulmányozhattak 23 év alatt! Igazságot akarunk!)

A közgyűlés nem ült fel Turcsányi taktikázásának, hanem erélyesen követelte a szavazást.

Sarlay föltette a kérdéseket. Előbb az igazgatóság javaslata fölött szavaztak, amely az indítvány mellőzését ajánlotta. A közgyűlés egyhangulag elvetette az igazgatóság javaslatát.

Most Sarlay a következő klasszikus stiklit követte el: megkérdezte, hogy ki fogadja el «a javaslattevő javaslatát». Mivel két indítványtevő van, a közgyűlés nem tudta, melyik indítványról volt szó. Azt nem lehetett föltenni, hogy Sarlay olyan együgyű legyen, hogy ezt ne tudná, világos volt tehát, hogy svindli készült. Óriási láрма közepett követelték, hogy az elnök tegye föl világosan a kérdést, hogy melyik indítványról szavazzanak. Sarlay nem mozdult, úgy ült ott, mint aki esztét veszítette. A láрма mind nagyobb lett, míg végre valaki odasugta az elnöknek, hogy függeszse föl a gyűlést. Megtette. A közgyűlés tagjai izzó elkeseredésben tárgyalták az elnök botrányos viseletét. Az igazgatóság tagjai azalatt újabb furfangot sűtöttek ki.

A tárgyalásnak újból való fölvétele után Sarlay bejelentette, hogy a szervezett vasutasok indítványát fölött fognak leszavazni, de nem közfölemellessel, mint 23 év óta minden köz-

gyűlésen, minden indítvány fölött és ezen a közgyűlésen is a többi indítványok fölött, hanem név szerint és pedig mindenki annyi szavazatot fog leadni, ahány szavazatot részjegyei után és a meghatalmazás alapján képvisel.

Az elkeseredés, a düh vihara zugott fel erre a kijelentésre. Érezte mindenki, hogy gatszág van készülöben. A szenvedélyek a legmagasabb fokra hágtak. Zugó tiltakozással felelték az elnök botrányos önkényére. Csupán a szervezet bizalmiférfaai közbelépésének és az egyévi fegyelmezö munkának volt köszönhető, hogy a végkép elkeseredett tömeg neki nem ment az elnöki emelvénynek és darabokra nem zuzta. Olyan hatalmas és erőtéljes volt ez a föllángoló tiltakozás, hogy Sarlay kénytelen volt elejteni brutális tervét és a megszokott módon leszavaztatni az indítvány fölött. A szavazás eredménye az volt, hogy a közgyűlés egyhangúsággal határos szöföbbséggel elfogadta a szervezett vasutasok indítványát.

Az igazgatóság és Sarlay minden rut meszterkedése tehát csütörtököt vallott és gyözött az igazság és a tisztesség. Valami Erdösi Jenö nevü fiatal stréber (ellenör a balparti ü. v.-nél) bejelentette ugyan, hogy megfölebbezi ezt a határozatot, de ennek a próbálkozásnak semmi jelentősége nincsen.

Komikum is vegyült az izgalmas, szenvedélyes harcba. Turcsányi Pál, aki a szervezett vasutasok indítványa ellen beszélt és ellenindítványt is nyujtott be, amikor látta, hogy milyen óriási többséggel fogadják el az indítványt, hamar fölemelte a kezét és ő is rászavazott a mi indítványunkra. Ez a következetesség is jellemző a zsirondisták lelkivilágára.

Ezzel befejezést nyertek a közgyűlés tárgyalásai és következett a 11 igazgatósági, 3 felügyelő-bizottsági rendes és 3 póttag választása. Három bizottság előtt szavaztak. A szavazás nagy rendtelenségben folyt. Azt elérte gonosz taktikájával az igazgatósági klikk, hogy számos vidéki küldött, akik mind a szervezett vasutasok pártjához tartoztak, kénytelenek voltak hazautazni, így mintegy 500 szavazatot vesztettünk el. Azonkivül az igazolmányok bejegyzése körül is valami szédelgés történt, úgy hogy további néhány száz szavazatot raboltak el tőlünk.

De azért aránylag simán ment a szavazás. A szervezett vasutasok narancssárga szavazólapjával szemben 3 más szavazólappal állott, amelyek között azonban igen csekély volt az eltérés. Az igazgatóság által kiadott hivatalos listán ott ékeskedett több zsirondistának és Bodnár János nyugoti mőhelyi kárpi-tosnak a neve.

A szavazás 8 óra tájt nyert befejezést. Ekkor a bizottságok visszavonultak a szavazatok megszámlálására, ami eltartott éjjeli 1/2 óráig. A szervezett vasutasok közül igen sokan ott a helyszínén bevárták a szavazás eredményének a kihirdetését. Sarlay elnök megnyitotta újra a közgyűlést és kihirdette a választás eredményét, amely szerint

a szervezett vasutasok összes jelöltjei gyöztek és az összes hivatalos jelöltek elbuktak.

Megválasztattak az igazgatóságba:

	3 évre.	
Margulit Kálmán nyug. ellenör	6171 szóval	
Szemere Lipót K. p. u.	5988	"
Fellner Béla Gépgyár	5982	"
Bogárdi József Ferencv. fűtőház	5982	"
Kiss Miklós K. p. u. kocsim.	5982	"
Delács József Nyugoti mőhely	5982	"
Kellner István	5982	"
Cservenka Miklós Gépgyár	5981	"
	2 évre.	
Garai Ármín Északi fómőhely	5967	"
Lovas János	5949	"
	1 évre.	
Bruckner József Rákos-rendezö	5633	"

A felügyelő-bizottságba:

Rendes tagoknak.		
Ehn János	Nyugoti műhely 6555'szóval	
Somogyi Henrik	Igazgatóság 5982	"
Pásztly Károly K.	p. u. kocs m. 5962	"
Póttagoknak.		
Deák Mihály K.	p. u. kocs m. 5962	"
Jäger Imre K.	p. u. " 5962	"
Toth József	Északi főműhely 5962	"

Ezek a tagtársak a letéteményesei a közgyűlési többség bizalmának. Kötelességük a tagok érdekeit képviselni és végrehajtani a közgyűlés akaratát, amit bizonyára meg is tesznek, miután szervezett vasutasok.

Elbukott csufosan az egész hivatalos lajstrom. Dr. Kiss János, az eddigi elnök megkapta a kivánt elégtételt. Minden erőszak és furiang dacára nem tudtak a számára több szavazatot összeharócsolni, mint 5253-at. Markóssy, a volt igazgatóság «eszé» 5363 szavazatot kapott. Murányira 4590 szó esett, Bodnár János 3529 szóval hasalt el, a többi hivatalos jelölt szavazata 3500 és 678 között ingadozik. A mi jelöltjeink tehát 1000—1500 szótöbbséggel győztek, amely többség a sok svindli nélkül még nagyobb lett volna.

Igy is azonban, minden erőlködés dacára győzött a vasutas-szervezet az egész vonalon.

Most azután új harcokra, új győzelmekre!

Szózat a zágrábi Máv. munkások és alkalmazottakhoz!

Munkások! Testvérek! Meddig fog tartani álmotok? A gyávaságot mikor üzitek ki szívetekből? És miért e félelem, mely elfogott mindnyájatokat? Hát nem tanultátok meg azt, hogy bátraké a győzelem? Nem-e nyújt a történelem erre számtalan példát? Vajjon, ha a magyarnak nem lett volna Kosuthja, Petőfije, a franciának Robespierri, Dantonja, a svájcinak Tell Vilmosa és az amerikainak Washingtonja, kik a népszabadság oltárán életökkel áldoztak, vajjon élveznénk-e mi azon csekély szabadságot is, amely részünkre engedélyezve van? Vagy ha a tudománynak nem lettek volna meg a mindenkori vértanúi, kik mosolyogva szenvedték át a papoknak, a poklok ezen elszenvedt fajtájainak agyában megszületett kínzásait, vajjon nem-e borulna a mi agyunkra is a szellemi sötétségnek árnya, amely eltakarná előttünk a sötétség lovagjainak gonosz mnnkáját.

Mi is történt tulajdonképpen, hogy elveszett önbizalmatok és lelkesedétek, hogy össze hagyátok omlani váratokat, szervezeteiket, melyben védve voltatok minden támadás ellen. Azt hittük, hogy azon 300 emberrel, kik a vár őrségét alkották, meghódíthatjuk a félvilágot. Azt, hogy e 300 embernek minden egyes tagjában a spártai hősök szelleme él, kik csak meghalni tudnak, de elbukni nem. Vajjon dicső-e az reánk, hogy leraktuk a fegyvert, mielőtt kiöltöttük volna? Vajjon elég ok volt-e az, hogy nyakunkat újra az igába hajtsuk, mert egy munkástársunkat elhelyezték és kettőt elbocsátottak a mozgalom vezetéseért. Ha olvasátok a forradalmak történetét, akadatok-e olyan eseményre, melyben ha a zászlótartó elesik, az egész sereg megadja magát. Nem fognak-e tizen, százan a zászló után nyulni, hogy ők is hősi halált haljanak. Nem-e így kellett volna nekünk is cselekedni, annál is inkább, mert mint egykor a spártai hősökre egész Görögország úgy reánk az összes vasuti munkásság büszke szemekkel tekintett. Vajjon mi lett volna, ha a mi gyávaságunk átszállott volna az ország összes vasuti munkásaira és alkalmazottaira, ami könnyen megtörténhetett volna, mert már számos példa volt arra, hogy csatában is egyesek gyávasága okozta a sereg romlását. Ha ez bekövetkezik, úgy évtized munkája, a mozgalom áldozatainak nyoma mind

hiába lett volna. Ez azonban szerencsére nem következett be, mert a többi műhelyek munkásai bátran sorakoznak a kibontott zászló alá, mely a szárnyaskerek katonáit vezető diadalról diadalra, a végső győzelemre.

Munkátestvérek! Azt kérjük tőletek, hogy akartok-e ti is e zászló alá állani újra. Ki akarjátok-e venni részeket a szebb jövőért vivan ó küzdelemben, vagy gyáván meghunyászkodva, a felsőbbiség kegyeit lesve, élőködtek a morzsákon, melyeket elétek szórnak? Ez utóbbit nem hihetem, mert habár győzött is fölöttetek az erőszak, de él szívetekben a szabadságszeretet, amely csodákat művelt már. Ne legyünk kishitűek, mert oszladozik már a köd, amely elborítja az eget és keresztül tör rajta a fényes napsugár, mely a vasuti munkásság szívében a szabadságvágy bimbóját fakasztja.

Oszladozik már a köd a Máv. hatalmas intézői előtt is és a kitisztult légből olvashatják, hogy egyéneket üldözhetnek, családokat tönkre tehetnek, gyermekek szájából a kenyeret kivehetik, de eszmét ki nem pusztíthatnak, mert azt a kor szüli. Ezredévevel ezelőtt is voltak Ludwigok meg Müller Jancsik, kik a nemes eszme: az emberszeretet hirdetőjét keresztrefeszítették. Azonban az eszme él és élni fog a kor követelményehez alkalmazkodva.

Oszladozik már a köd azok előtt is, kik eddig ellenséges szemmel nézték szervezkedésünket és épp azoktól, kik legjobban üldözték, hallottunk olyan nyilatkozatokat, hogy ők nem ellenségei a szervezetnek, sőt örülnek, ha fennáll. A jövő fogja megmutatni szavaik őszinteségét. El fog jönni az idő, midőn kezet kézbe téve, együtt fogunk harcolni és győzni.

Fényes példa volt erre a legutóbbi Konzum-közgyűlés is, melyen a szervezett munkásság egyesülve azon kinevezettekkel, kik okulva a mult tanulságain, felismerték a szervezkedés hatalmát s megbuktatták azon rendszert, mely 23 évig garázdálkodott tőrihetetlen hatalmának tudatában.

Munkások, kik a nap hevében, esőben, fagyban, hóban dolgoztok; kinevezettek, kik egy igazágtalan rendszer jogtalanságait türitek néma megadással, ébredjétek fel álmotokból, melyet bűnös kezek mesterségesen idéztek elő. Ne ellenséget, hanem barátot, fegyvertársat lássatok egymásban. Ne elnyomni, hanem előmozdítani törekedjétek a szervezkedést. Ha ezt meg fogjátok érteni, akkor a magyar vasutas-mozgalom új fordulópontjához jut, amelyen haladva, elérjük azt, hogy a szárnyaskerek katonái szabadok, boldogok és megelégedettek lesznek.

Tarasó D. Száműzött

LEVELEZÉS.

Budapest. (Józsefvárosi gyorsáru-raktár.)
A mázsamunkások helyzete egy cseppet sem irigylésre méltó. A rendes munkaidő reggel 6-tól este 9, sokszor $\frac{3}{4}$ 10-ig tart. Kora reggeltől késő estig kell erősen dolgozni és eme nehéz munkáért minden pótlék nélkül 2 kor. 60 fillér a napibér. De nem elég az, hogy a gyorsáru-felvételeket kell nekik végezni, hanem a Máv. fogyasztási szövetkezet részére a mindennap waggonszájra érkező árukat is nekik kell ingyen kirakni. Minden más fél a saját költségén küld embereket erre a munkára, (3 évvel ezelőttig a Konzum is így tett) de úgy látszik, hogy kell ma már Ölhoiferéknek a szegény munkások potya-munkája is. Van azonkívül itt egy Lónyai nevű iroda altiszt, kinek az a jó szokása megvan, hogy időleges vagy szabadjegyet kérelmezők részére csak akkor ér rá, ha a munkás markában 1—4 korona «önkéntes ajándékot» szorongat. Ellenkező esetben a válasz: «nem érek rá» «jőjjön máskor.»

Jó lesz, ha a főnök ur ezt a dolgot meg-

vizsgálja, mert mégse járja az, hogy Lónyai ur ilyenformán oldja meg a maga részére a fizetésrendezést.

Érsekujvár. (Fűtőházi segédmunkások helyzete). Lapunk mult heti számában kifejezésre jutott ama elkeseredés, ami az itteni munkások között van. Aki tudja, hogy eme szegény fehér rabszolgák minő munkát végeznek és érte mi a bérük, nem csodálkozna, ha ezek a szegény emberek tényleg valami meggondolatlanságot követnének el. Barom módra dolgoznak, percnyi szünet nélkül, legfőljebb akkor szünetelnek, ha egyik vagy másik betegállományba kerül. Ünnepe, vasárnap ismeretlen fogalom. A mozdonytisztítók reggel fél 7-től este 9—10 óráig robotolnak 80 kr napibérért. Ha azonban valamely fűtő hiányzik, éjjel 12 óraker szolgálatba rendelik őket, ki kell menni utra készen. Ha pedig a fűtő előkerül, akkor szépen elballaghatnak haza, annélkül, hogy egy fillér kárpótlást kapnának. Azonban a büntetésből kijut bőven. Ugy látszik, a mozdonyfelvigyázó urnak valami különös passziója lehet ezeket a szegény embereket büntetni. A kazánmosók szeptember 15-től kezdve január közepéig minden szombat reggeltől kezdve egy huzamban vasárnap este 5—6 óráig dolgoznak, anélkül, hogy a nyomorult napibérükön kívül egy fillérrel többet kapnának.

A szénmunkások 80 kr alapbér mellett forma szerint akkordban dolgoznak. Azonban napközben elküldik őket salakot felhányni, a fűtőházba szivattyút eserélni, vasat hányni stb., amiért egy fillért sem kapnak és így azután természetes, hogy akkordban dolgoznak ugyan, de a napibérüket sem kérésztetik meg.

A mozdonytanoncok kérték a főnökséget, hogy utról hazajöve, ne kelljen nekik a mozdonyokat felszerelni, hanem adjon nekik egy embert. A főnök ur ezt elrendelte a mozdonyfelvigyázó révén. A szénmunkások bementek a főnök urhoz és eladták, hogy ők szívesen elvégzik a munkát, csak adjon érte valami fizetést. A válasz nagy láрма volt és egy kijelentés, hogy akinek nem tetszik, ne jöjjön munkába, alázatos szolgálja.

Ha a mozdonyfűtő egy 3 kr. értékű hengerűveget véletlenül eltör, vagy az elpattan, 1 koronát tartozik érte fizetni.

Csodálható-e ezek után, ha a munkások el vannak keseredve?

Adonypusztaszabolcs. (Raktári munkások). Panaszos levelet kaptunk egyszerű, szegény munkásemberektől, melyben kérnek bennünket, hogy hozzuk nyilvánosságra az ő nyomorúságukat, talán meg fogják tudni abban a magasságban is, ahová az ő szemük nem is tekinthet, mert a nagy fényességtől elveszteni világot. Ezen szegény emberek az adonypusztaszabolcsi raktárban dolgoznak reggel 5 órától este 8 óráig, délben csak annyi a szünet, hogy megebedelhetnek, a munka annyi, hogy lerokkadhatnak alatta, a fizetésük azonban csak két korona naponként. Bizonyára a humanizmus vezérli a felsőbbiséget a napszám megállapításánál, nehogy szegény emberek megerőltessék magukat, ha haza viszik keresetüket. Hárman vannak beosztva raktári munkásnak, azonban egyiknek az állomáson a salakot kell talicskan elhordanani; a másik pedig Mészáros raktárnok urnál a házi munkát végzi, fát vág, kertet művel, és így egy embernek kell azt a munkát végezni, amely háromra lett kiszabva, de nemcsak a raktárnok, hanem minden bakter elrendeli, hogy a háznál privát munkát végezzenek. Vasárnap délután 3 óra után haza mehetnek a másfél órányira levő falujukba, de mindjárt vissza is fordulhatnak, úgy hogy a családi életől még fogalmuk sincs. Említésre szorul még, hogy az említett raktárnok elrendeli, hogy a feleknek segítsenek a lerakásnál, holott a félnek a kötelessége az, azonban nem mindenkinek rendeli Mészáros ur el azt, — csak ő tudja hogy miért. Felhívjuk az illetékes körök,

